

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה עח/11

ד' באדר התשע"ח (19.2.2018)

הודעה מס' עח/11

תיקון נוהל פיטורי אי-התאמה - עובד בפנסיה תקציבית שטרם הגיע לגיל 60

1. בהמשך להודעת נש"מ עח/6 מיום כ"ג בכסלו התשע"ח (11.12.2017) שכללה עדכון לנוהל פיטורי אי-התאמה (להלן - "הנוהל") ותיקון פרק משנה [82.2](#) לתקשי"ר לרבות תיקון פסקה [82.238](#) לתקשי"ר, הוחלט על תיקון הנוהל והוראות התקשי"ר בעניין פיטורים מחמת אי-התאמה של עובדים בפנסיה תקציבית שטרם הגיעו לגיל 60 והשלימו את תקופת האכשרה (גיל 42 ו- 10 שנות שירות) - סעיף 6(ו)(1) לנוהל ופסקה [82.238](#) לתקשי"ר.
2. המדובר בעובדים שעם פיטוריהם יהיו זכאים לקצבה למשך תקופה ארוכה על כל המשמעות הכלכלית הנגזרת מכך לקופה הציבורית, ולכן הוחלט שככל שהמשרד יחליט לסיים העסקה של עובדים אלו מחמת אי-התאמה **בהסכמה** (ללא השלמת כל שלבי הליך הפיטורים כמפורט בנוהל), אין לקבל החלטה כאמור בטרם קבלת אישורו המוקדם של נציב שירות המדינה.
3. לצורך בחינת הבקשה יעביר המשרד **הסבר של האחראי** על הנסיבות בעטיין נשקלים הפיטורים, בחינת האלטרנטיבות לפיטורים (ככל שהדבר רלוונטי) והנסיבות בעטיין לדעת המשרד עדיף לסיים את ההעסקה בהסכמה. כמו כן, המשרד יצרף לבקשה **חוות דעת משפטית** המתייחסת לעילת הפיטורים, טיב הראיות עליהן מתבססת עילת הפיטורים, והערכת הסיכויים להגן על החלטת הפיטורים על-ידי בעל הסמכות, ככל שההליך היה מושלם.
4. התיקון לתקשי"ר בהתאם לנ"ל (פסקה [82.238](#) לתקשי"ר) ותיקון [הנוהל](#) [עמ' 8, סעיף 6(ו)(1) לנוהל], מצורפים להודעה זו.

אהוד פראוור
ממלא מקום נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

לחכניס את הדפים שכותרותיהם				להוציא את הדפים שכותרותיהם				אסמכתא
82.241	-	82.235	(דף אחד)	82.241	-	82.235	(דף אחד)	עח/11 (פסקה 82.238)
82.281	-	82.276	(דף אחד)	82.281	-	82.276	(דף אחד)	הוספת הפניה להנחיית נציב מס' 8.2 (פסקאות 82.282, 82.283)
82.294	-	28.285	(דף אחד)	82.294	-	28.285	(דף אחד)	הוספת הפניה להנחיית נציב מס' 8.2 (פסקה 82.285(ג))

82.235

החלטת הפיטורים

- (א) החליט בעל הסמכות לפטר עובד, יציין בהחלטתו את הנימוקים וימסור לעובד את ההחלטה ונימוקיה;
- (ב) הודעה על פיטורים יש למסור בכתב ובהתאם להוראות חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001 (להלן - "חוק הודעה מוקדמת") ראה סעיף 82.32. (ע"ח/6)

82.236

ערר על פיטורים

- (א) עובד אשר בעל הסמכות החליט על פיטוריו רשאי לערור על כך בפני נציב שירות המדינה תוך שלושים יום מיום שהגיעה אליו ההודעה על פיטוריו;
- (ב) הוגש ערר לנציב שירות המדינה בהתאם לנסמך (א), יהיה הליך הפיטורים סופי רק לאחר שנציב שירות המדינה דן בערר ונתן את החלטתו;
- (ג) החליט נציב שירות המדינה לדחות את הערר כאמור בפסקה זו, יש ליתן הודעה מוקדמת לעובד על פיטוריו ליתרת תקופת ההודעה המוקדמת על-פי דין מיום שהומצאה לעובד החלטת הנציב בערר, בהתאם להוראות סעיף 82.32. (ע"ח/6)(ש"ע/14)

82.237

נוכחות העובד לאחר החלטת בעל הסמכות

- (א) האחראי רשאי להודיע לעובד, בעת מתן הודעת הפיטורים או לאחריה, כי המשרד מוותר על נוכחותו ועבודתו בפועל בתקופת ההודעה המוקדמת או בחלק ממנה;
- (ב) לאחר הגשת הערר (אם הוגש), רשאי האחראי לוותר על נוכחותו בפועל של העובד, ככל שלדעתו צפויים נזקים ממשיים לתפקוד המשרד או לעובדים הסובבים את העובד המפוטל עקב המשך נוכחות במשרד. ניתן להאריך את התקופה בה הוא מוותר על עבודתו של העובד, עד לקבלת הכרעת הנציב בערר. לעובד ישולם הסכום השווה לשכרו הרגיל עבור התקופה שלגביה ויתר המשרד על עבודתו;
- (ג) מובהר, כי לא ניתן לפעול לאישי את המשרה איוש של קבע, כל עוד הערר תלוי ועומד. (ע"ח/6)

82.238

- פיטורים בהסכמה של עובד הזכאי לקצבה לפי חוק הגמלאות עם פיטוריו, טעונים אישור מוקדם של נציב שירות המדינה לעניין בטרם ההוצאה לקצבה, למעט במקרים המפורטים להלן:
- (א) פיטורים על-פי החלטה של בית הדין למשמעת;
- (ב) עובד שפוטל לאחר חמש שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי כשדרגת נכותו היא 25% או יותר ובלבד שוועדה רפואית פסלה אותו מהשירות;
(חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970), ס' 15(2);
- (ג) עובד שפוטל לאחר עשר שנות שירות מסיבת מצב בריאות לקוי ובלבד שוועדה רפואית פסלה אותו מהשירות.
(חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970), ס' 15(3);
(ע"ח/11)(ע"ח/6)(ש"ע/14)(הנחיית נציב מס' 8.5)

82.239

פסקה מבוטלת

82.24 - פיטורי עובד זמני

82.241

- פיטורי עובד המועסק על-פי כתב הרשאה (עובד זמני) לפני התאריך שנקבע כתאריך סיום שירותו בכתב ההרשאה, יחולו הוראות סעיף 82.23. ואולם, על פיטורי עובד כאמור שטרם השלים את תקופת הניסיון, יחולו הוראות סעיף 82.22. (ש"ע/14)

82.244 - 82.242
פסקאות מבוטלות
(12/ט)

82.25 - הפסקת שירות של עובד המועסק בחוזה

82.251

- (א) הסמכות להפסיק את שירותו של עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד, נתונה בידי נציב שירות המדינה או מי שהוסמך לכך על ידיו, לפי סוג החוזה כמפורט להלן, אלא אם כן נקבע אחרת בחוזה העסקה;
- (ב) אם בכוונת האחראי להמשיך להעסיק עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד, יש להודיעו על כך בכתב מראש, שלושה חודשים לפני תום החוזה.
(חוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, ס' 9)
(שע/14)

82.252

- (א) על פיטוריו של עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד שטרם השלים את תקופת הניסיון בשירות המדינה, יחולו הוראות סעיף 82.22;
- (ב) פיטוריו של עובד המועסק על-פי חוזה מיוחד שהשלים את תקופת הניסיון בשירות המדינה וטרם חלפו חמש שנים להעסקתו בשירות המדינה, הנם בסמכות האחראי. קודם קבלת ההחלטה על הפיטורים ישלח האחראי לעובד הודעה מנומקת על הכוונה לסיים את העסקתו ויעניק לו זכות לשימוע כמפורט בפסקה 82.234;
- (ג) פיטוריו של עובד בחוזה מיוחד אשר השלים חמש שנות העסקה בשירות המדינה הנם כשל עובד קבוע לפי סעיף 82.23, ואולם פיטוריו של עובד המועסק בחוזה לפי תקנה 1(3) לתקנות שירות המדינה (מינויים) (חוזה מיוחד), התש"ך-1960 ופסקה 16.414, אינם טעונים משא ומתן מוקדם עם ועד העובדים;
(שע/14)
- (ד) פיטוריו של עובד המועסק בחוזה מיוחד בשכר שעה, אף אם השלים חמש שנות העסקה, הנם בסמכות האחראי, בהתאם לנסמן (ב) לעיל;
(עג/9)
- (ה) פיטוריו של עובד בחוזה מיוחד במשרת אמון בלשכת נבחר או בלשכת מנכ"ל ומוקבל מנכ"ל, יהיו בהתאם להוראות פסקה 02.536 או פסקה 02.631, לפי העניין.
(עח/6)

82.254 - 82.253
פסקאות מבוטלות
(14/שע)

82.255

- (א) הסמכות להפסיק שירותו של עובד המועסק בכתב העסקה בשירות הביטחון הכללי נתונה לראש שירות הביטחון הכללי או מי שהוא הסמיך לכך;
(עא/5)
- (ב) הפסקת שירותו של עובד שירותי הביטחון המועסק בחוזה מיוחד מעל לחמש שנים הנם בסמכות האחראי.
(עד/13)

82.26 - הפסקת שירות של עובד הנמנה על הסגל הבכיר

82.261

נושא משרה בכיר אשר נקצבה למשרתו תקופת כהונה על-פי החלטות הממשלה הפסקת כהונה של נושא משרה בכיר המתמנה על ידי הממשלה, אשר נקצבה למשרתו תקופת כהונה על-פי החלטות ממשלה כאמור בפסקה 11.969, במהלך תקופת הכהונה או בתקופת הפז"מ שנקבעה לאותה משרה, תעשה בהתאם למפורט בפסקה 11.969 נסמן (ה).
(עז/10)(עו/2)

82.276

- (א) לא הגיעו האחראי וועד העובדים לידי הסכם בדבר שמות העובדים אשר יפוטרו כנ"ל, תוך 21 יום מאז הגיש האחראי רשימה כאמור בפסקה 82.273, יועברו חילוקי הדעות שביניהם, לפי דרישת כל צד, מיד עם תום 21 הימים האמורים, לדיון ולהחלטה של ועדה פריטטית, כאמור בפסקה 82.278;
- (ב) לא הגיעה הוועדה הפריטטית לידי החלטה תוך 14 יום מאז הועברו חילוקי הדעות להחלטתה, יועברו חילוקי הדעות מיד לבוררות בפני בורר כאמור בפסקה 82.278, והבורר יתבקש להוציא פסק בוררין תוך שבעה ימים;
- (ג) הצדדים ישתפו פעולה כדי להקל את עבודת הוועדה הפריטטית והבורר, והם יעשו כל מאמץ כדי שהוועדה הפריטטית או הבורר יתנו את החלטתם בכל ההקדם.

82.277

החליטו הוועדה הפריטטית או הבורר על פיטורי עובד, ואף אישר השר את הפיטורים, ישלח האחראי לעובד מיד הודעת מוקדמת על פיטורין כאמור בסעיף 82.32.

82.278

- (א) בכל אזור שיפוט של סניף הסתדרות עובדי המדינה, תוקם ועדה פריטטית קבועה מורכבת מנציג אחד של נציבות שירות המדינה ומנציג אחד של הסתדרות עובדי המדינה;
- (ב) לכל נציג בוועדה הפריטטית ימנה הצד הנוגע בדבר ממלא מקום קבוע, והוא יבוא במקום הנציג הקבוע, כאשר לא יוכל למלא את תפקידו בוועדה הפריטטית מאיזו סיבה שהיא;
- (ג) רשימת נציגי הסתדרות עובדי המדינה וממלאי מקומם ככל אחד מסניפי הסתדרות עובדי המדינה תימסר אל נציבות שירות המדינה על-ידי המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה;
- (ד) בהסכמה בין נציבות שירות המדינה ובין המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה, ימונו 10 בוררים קבועים, אשר מביניהם ייבחר בכל מקרה הבורר אשר יכריע כאמור לעיל;
- (ה) באותם מקרים שבהם לא הגיעה הוועדה הפריטטית להסכם. הבורר ייבחר למקרה מסוים מתוך רשימת 10 הבוררים, בהסכמה בין נציבות שירות המדינה ובין המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה.

82.279

פיטורים שבוצעו לפי התהליכים שפורטו לעיל הם סופיים.

82.28 - סייגים לפיטורים

82.281

עובדת בהיריון או פגיעה בהיקף המשרה

- (א) אין לפטר או לפגוע בהיקף המשרה באופן העלול להקטין את הכנסתה של עובדת בכל מעמד שהוא, הנמצאת בהיריון וטרם יצאה לתקופת לידה והורות, אלא בהיתר מאת שר הכלכלה, ובלבד שהעובדת מועסקת שישה חודשים לפחות בשירות;
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9(א))
(עז/4)
- (ב) הוראה זו תחול על הורה מאמץ, הורה מיועד והורה במשפחת אומנה כהגדרתם בפסקה 33.302 כשהמועד הקובע הוא:
1. לעניין הורה מאמץ, ממועד מסירת הודעה על כוונה לאמץ כהגדרתה בסעיף 9(א) לחוק, עד יום קבלת הילד לביתם או עד תום תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו הודעה מאת עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ או מאת עמותה מוכרת, לפי המוקדם;
  2. לעניין הורה מיועד, ממועד מסירת הודעה על הריונה של האם הנושאת עד יום קבלת הילד למשמורת;
  3. לעניין הורה במשפחת אומנה, ממועד מסירת הודעה על הכוונה לשמש הורה במשפחת אומנה כהגדרתה בסעיף 9(א) לחוק, עד יום קבלת הילד לביתם או עד תום תשעה חודשים מהמועד שבו קיבלו הודעה מאת מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך, לפי המוקדם.
(החוק הנ"ל, ס' 9(ב)(4))
(עב/9)

82.282

במקרים המחייבים זאת, יפנה מנהל משאבי אנוש אל משרד הכלכלה בהקדם כדי לאפשר לו לטפל בפנייתו ולתת את ההיתר בטרם יגיע מועד הפיטורים. בפנייתו אל משרד הכלכלה יציין את מעמדה של העובדת, את אופן העסקתה (כתב מינוי, כתב הרשאה וכיוצא באלה) ויפרט את הסיבה שבגללה רוצים לפטר את העובדת או לא להמשיך להעסיקה. מנהל משאבי אנוש ישלח לנציבות שירות המדינה העתק מפנייתו זו.

(הנחיית נציב מס' 8.2)
(עח/11)(נב/66)

82.283

בתקופת לידה והורות

(א) אין לפטר עובדת בכל מעמד שהוא הנמצאת בתקופת לידה והורות על-פי פסקה 33.331, בימי היעדרות לאחר לידה על-פי פסקה 33.343, או בעת תקופת לידה והורות מוארכת בשל מחלת התינוק לפי פסקה 33.361, או בשל מחלת האם לפי פסקה 33.341, וכן במשך תקופה של 60 ימים לאחר תום תקופת ההיעדרות כאמור;

(ב) אין למסור לה הודעה על פיטוריה לפיטורים בתוך התקופות המפורטות בנסמן (א) לעיל, אף אם תחילת תקופת ההודעה המוקדמת תהיה אחרי 60 הימים, זאת על מנת ליתן לעובדת הזדמנות ממשית וכנה לשוב ולהשתלב במקום העבודה;

(ג) לגבי עובדת המועסקת על-פי חוזה מיוחד, המסתיים בעודה בתקופת לידה והורות, או באחת מהתקופות המצוינות בנסמן (א) לעיל, יוארך תוקף החוזה ל-60 ימים מתום תקופת ההיעדרות. יודגש כי אין למסור לעובדת הודעת פיטורים בתוך תקופת 60 הימים, אף אם תחילת תקופת ההודעה המוקדמת תהיה אחרי תום 60 הימים, זאת על מנת ליתן לעובדת הזדמנות ממשית וכנה לשוב ולהשתלב במקום העבודה;

(ד) על אף האמור לעיל, בנסיבות חריגות שאינן מאפשרות החזרה בפועל של העובדת למקום העבודה, ואשר אינן תלויות בעובדת (כגון: משרות אומן בעת חילופי שרים), ניתן לפנות לנציבות שירות המדינה, אשר תשקול מתן אישור חריג לפדיון כספי של תקופת 60 הימים;

(ה) לעניין פסקה זו "עובדת" - לרבות עובד;
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9)
(שע/13)

(ו) הוראות פסקה זו יחולו על הורה מאמץ, הורה מיועד והורה במשפחת אומנה כהגדרתם בפסקה 33.302, למעט לעניין פסקאות 33.341 ו-33.331(י).

(החוק הנ"ל, ס' 9(א))
(הנחיית נציב מס' 8.2)
(עח/11)(עז/4)(עב/9)

82.284

השווה במקלט לנשים מוכות

(א) אין לפטר עובדת השווה במקלט לנשים מוכות בימי היעדרה מעבודתה לפי פסקה 33.426 או במשך תקופה של 60 ימים לאחר תום ימי ההיעדרות כאמור, ולא ייתן הודעת פיטורים למועד החל בתקופות האמורות, אלא בהיתר מאת שר הכלכלה;

(ב) לא יתיר השר פיטורים כאמור אם הפיטורים הם, לדעתו בקשר לשהייה במקלט;

(ג) במניין ימי הודעה מוקדמת לפיטורים לא יבואו התקופות האמורות בפסקה זו.

(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9(ד))
(ס/14)

82.285

טיפול הפריה חוץ-גופית וטיפול פוריות

(א) לא יפטר מעביד עובדת טיפולי הפריה חוץ-גופית או עובד או עובדת העוברים טיפולי פוריות, בימי היעדרם מעבודה לפי פסקה 33.311(ד), לפי העניין, או במשך תקופה של 150 ימים לאחר תום ימי ההיעדרות כאמור, אלא בהיתר מאת שר הכלכלה, ולא יתיר השר פיטורים כאמור אם הפיטורים הם, לדעתו, בקשר עם היעדרות כאמור או טיפולים כאמור; הוראות נסמן זה תחול לגבי עובד או עובדת העוברים טיפולים כאמור בנסמן זה לקראת שתי לידות לכל היותר, בתקופת העסקתם בשירות המדינה, ואם עברו טיפולים כאמור לקראת הולדת ילדים מבני זוג קודמים - גם לקראת שתי לידות עם בן הזוג הנוכחי;

(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9(ה)(1))
(עד/10)

- (ב) הוראת נסמן (א), לא תחול לגבי עובד או עובדת כאמור, שחלפו שנתיים מהיום הראשון להיעדרותם מעבודה בשירות המדינה, לפי פסקה 33.311;
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9(ה)(2))
(עז/3)(סב/2)
- (ג) הוראות נסמן (א) יחולו גם על עובדת או עובד שלא נעדרו מעבודה, בתקופת הטיפול כאמור באותו נסמן, או במשך תקופה של 150 ימים לאחר מועד תחילת טיפולי הפוריות או טיפולי ההפריה החוץ-גופית, לפי המאוחר, כפי שאישר הרופא המטפל בכתב, ובלבד שהעובדת או העובד, לפי העניין, הודיעו למעסיק על הטיפול עד לא יאוחר משלושה ימי עבודה ממועד מתן ההודעה המוקדמת לפיטורים, ואם לא ניתנה הודעה מוקדמת לפיטורים - ממועד הפיטורים, ומסרו למעסיק אישור רופא כאמור בתוך 14 ימים מאותו המועד, לפי העניין; הוראות נסמן זה יחולו על עובדים שעבדו שישה חודשים לפחות בשירות המדינה.
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9(ה)(3))
(הנחיית נציב מס' 8.2)
(עז/11)(שע/29)

82.29 - המשך סייגים לפיטורים

82.291

נכה מלחמה

- (א) נכה מלחמה שנתקבל לעבודה למשרה השמורה לנכה מלחמה (ראה פסקה 11.912), לא יפוטרו אלא על-פי הסכמה בכתב מאת הרשות המוסמכת להעסקת נכי מלחמה;
- (ב) התעורר הצורך לפטר עובד נכה מלחמה שהועסק בשירות על-פי הודעת תעסוקה (ראה פסקה 11.926), כיוון שלא השתלב בעבודה, או מסיבות משמעת או צמצומים או מכל סיבה אחרת, יפנה האחראי או מי שהוסמך לכך על ידי אל הרשות המוסמכת המיוחדת לטיפול בהעסקת נכי מלחמה ולמתן היתר לפיטורי נכה, לשטח ישראל, במוסדות ארציים ובשירות המדינה, כדי לקבל את הסכמתה לפיטורי העובד. האחראי או מי שהוסמך לכך על ידי ישרא העתק מפנייתו אל נציבות שירות המדינה.
(תקנות העסקת נכי מלחמה, התשי"א-1951, ת' 7)
(נב/66)

82.292

חייל משוחרר

- בתקופה, שבה חייב המשרד להעסיק חייל משוחרר שהוחזר לעבודה בהתאם לפסקה 34.241, אין לפטרו אלא בגלל התנהגות רעה חמורה (ראה פסקה 34.243).
(חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949, ס' 9(ג)(ד))

82.293

הורה, אלמן, אלמנה או יתום של חלל צה"ל

- (א) לא יפוטרו הורה, אלמן, אלמנה או יתום של חלל צה"ל, במהלך השנה הראשונה למותו של החלל;
- (ב) לא יפוטרו הורה, אלמן, אלמנה או יתום של צה"ל מחמת אי התאמה לתפקיד, אלא לאחר קבלת חוות דעת של עובד סוציאלי או עובד שיקום אודות העובד המועמד לפיטורים;
- (ג) בפיטורים לרגל צמצומים (ראה סעיף 82.27) תוענק, ככל הניתן, העדפה על שמירת משרות להורה, אלמן, אלמנה או יתום של חלל צה"ל.
(עא/10)

82.294

עובד בשירות מילואים

- סייגים לפיטורי עובד בשל שירות מילואים, ראה סעיף 34.39.
(סט/17)

82.295

עובד בתקופת הזכאות לדמי מחלה הצבורה

- (א) לא יפוטל עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלתו, במהלך תקופת הזכאות לדמי מחלה הצבורה לו וזאת עד לתקופת הזכאות המקסימלית לפי סעיף 4 לחוק דמי מחלה, התשל"ו-1976, כהגדרתה להלן;
- (ב) לעניין פסקה זו, תקופת הזכאות המקסימלית היא יום וחצי לכל חודש עבודה מלא, ולא יותר מ-90 ימים, בניכוי ימי חופשת המחלה אותם ניצל העובד במהלך תקופת עבודתו;
- (ג) הוראות פסקה זו לא יחולו אם ניתנה לעובד הודעה מוקדמת לפיטורים לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001, כאמור בסעיף 82.32, בטרם נעדר העובד עקב מחלתו.

(27/ט)